

Tocqueville deel 1

Theo Meereboer
&
Petra Bolhuis

Maieutiek 2016 college-6

Verwarring bij Tocqueville zelf

- “Waar staan wij dan?”
- De religieuze mens bestrijdt de vrijheid en de vrienden van de vrijheid bestrijden de religies; nobele en genereuze geesten roemen de slavernij en lage en slaafse zielen bevelen de onafhankelijkheid aan; eerbare en verlichte burgers zijn de vijanden van elke vooruitgang, terwijl mannen zonder vaderlandsliefde en zonder zeden zichzelf uitroepen tot de apostelen van de beschaving en de verlichting!
- Hebben alle eeuwen dan op de onze geleken?” (blz28)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Over Slavernij

- Geen enkele nobele gedachte, geen enkele immaterieel concept lag ten grondslag aan de stichting van de nieuwe vestigingen.
- De kolonie was nog maar nauwelijks gesticht of de slavernij werd er ingevoerd.
- De slavernij, zoals wij later zullen uitleggen, onteert de arbeid; zij leidt tot ledigheid in de samenleving, en met haar tot onwetendheid en hoogmoed, armoede en overvloed. Zij mat de geestelijke krachten af en wiegt de menselijke activiteit in slaap.
- Noorden zonder en zuiden met Slavernij.

(De slavernij werd rond 1620 ingevoerd door een Hollands schip dat twintig Negers op de oevers van de River James afzette. blz48)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Toekomstig probleem van zwarte mensen in Amerika

- “Het meest te duchten gevaar dat de toekomst van de Verenigde Staten bedreigt, is het gevolg van de aanwezigheid van de Zwarten op hun grondgebied.” (365)
- Het directe kwaad van de slavernij is hetzelfde als bij de klassieke wereld, maar het indirecte kwaad ontstaat doordat na de afschaffing van de slavernij deze voor één ras weer werd ingevoerd. (366-367)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Afschaffing van slavernij

- “De reiziger die zich in het midden van de Ohio door de stroom laat meevoeren tot waar de rivier in de Mississippi uitmondt, vaart dus als het ware tussen vrijheid en knechtschap, en hij hoeft maar een blik om zich heen te werpen om in één oogopslag te zien welke situatie het gunstigst voor de mensheid is.” (370 e.v.)
- Conclusie van T. ; de slavernij zal verdwijnen, maar de gevolgen zullen blijven. In houding van de blanke Zuidelijke Amerikanen t.o.v. werk en in de positie van de zwarte Amerikanen als afstammelingen van slaven.
- Ook hier geldt dat toegenomen gelijkheid de gevoelens van onrecht over de ongelijkheid aanwakkert.

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Positie van zwarte bevolking van Amerika

- Voor iedereen behalve de Noordwest-Europese kolonisten blijft het land van herkomst een item.
- Hispanics, Chinatown, Afro-Americans (<http://blacklivesmatter.com/>)
- Verschil met afschaffen horigheid op continent is de herkenbaarheid op uiterlijk van de slavernij, iets dat Tocqueville al met zorg vervult.

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Vershil van posities van onderdrukte volken

- "De Neger staat aan de laatste grenzen van de onderwerping, de Indiaan aan de uiterste limieten van de vrijheid." (344) (ook voorbeeld blz.246)
- De indianen worden afhankelijk van spullen die ze daarvoor nooit nodig hadden en die de kolonisten aanleveren. Ze onderhandelen over hun land, maar verliezen het voor een spotprijs. (351)
- Ze kunnen kiezen ondergang of aanpassing. Maar ze vinden landbouw een mensonwaardige manier om in levensonderhoud te voorzien. (353)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

De oorspronkelijke bewoners van Amerika

- Het sociale bestel van deze volken verschildte ook in meerdere opzichten van wat men in de Oude Wereld zag: zij leken zich vrijelijk te hebben voortgeplant in hun wildernis, zonder contact met rassen die beschaafder waren dan het hunne. Bij hen was dus geen spoor te vinden van zulke twijfelachtige en incoherente begrippen van goed en kwaad, die diepgaande ontarding die gewoonlijk gepaard gaat met onwetendheid en ruwe zeden bij beschaafde volken die weer barbaren zijn geworden. De Indiaan was alleen zichzelf iets verschuldigd; zijn deugden, zijn ondeugden, zijn vooroordelen waren zijn eigen werk; hij was groot geworden in de woeste onafhankelijkheid van zijn natuur. (blz 40)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Ondergang indianen

- De ondergang van deze volken is begonnen op de dag waarop de Europeanen op hun kusten zijn geland; zij is sedertdien onophoudelijk verdergegaan; zij bereikt in onze tijd haar voltooiing. (42)
- De ellende van de gedwongen volksverhuizingen wordt hier (349) beschreven, maar zegt T;
- "De natie bestaat niet meer. Zij leeft nauwelijks nog in de herinnering van de Amerikaanse historicus en is slechts bekend bij enkele erudiete Europeanen." (350) (zie ook noot op 364)

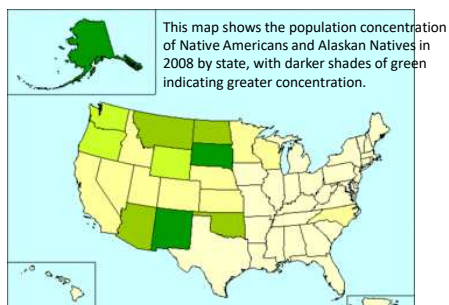
Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Indianen vandaag de dag

- Aboriginal is ook naam voor native Americans
- Sommigen stammen groeien weer. Soms tot een omvang die ze niet hadden toen de kolonisatie begon.
- De omvang van de vernietiging van de indianen en hun leefgebied en de al dan niet onrechtmatigheid daarvan is tot op heden onderwerp van dispuut.

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Verdeling native Americans

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Minderheden??

- "Om dat in perspectief te plaatsen: er zijn nu meer mensen die tot een minderheidsgroep behoren dan de totale Amerikaanse bevolking in 1910, die 92,2 miljoen zielen telde. "

bron US Census Bureau. (2008)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Over vrouwen

- Blz. 635/636 de Amerikanen bieden een beter voorbereiding op het volwassen leven door vrouwen en meisjes niet teveel vrijheid te ontnemen en hun rede te ontwikkelen.
- De zeden beginnen bij de vrouw zegt Tocqueville. Bij huis en haard begint het rustige eenvoudige leven. (315)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Vrouwen in democratische tijden

- Er is geen hiërarchisch gezag meer, veel autonomie en dus moeten de vrouwen ontwikkeld worden en waar dat stopt ingetoomd worden door religie.
- “De samenleving wordt daardoor kalmer en beter geregeld, maar het privéleven vaak minder bekoorlijk. Maar dat zijn secundaire kwalen die men ter wille van een groter belang voor lief moet nemen.” (637)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Wel rede, maar ook meer plichten

- “De Amerikanen vormen zowel een puriteinse natie als een handel-drijvend volk; hun religieuze overtuigingen, alsook hun industriële gebruiken, zetten hen er dus toe aan van de vrouw te eisen dat zij zich opoffert en haar genoegens voortdurend opzijzet voor haar taken, iets wat in Europa maar zelden van haar wordt verlangd. Zo heerst er in de Verenigde Staten een onverbiddelijke publieke opinie die de vrouw zorgvuldig opsluit in de kleine kring van huiselijke belangen en plichten, en haar verbiedt daarbuiten te treden.” (638)
- Vrouw wordt hier als minder zwak gezien dan in Europa fysiek (640) en zedelijk. (641) geen verschil in achtung, wel in (natuurlijke) rollen. (650)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Gelijkheid van vrouwen nu

- Gelijkheid lijkt toenemend, maar
- Maatschappelijk;
  - De ongelijkheid in beloning is er nog steeds.
- Privé-sfeer
  - De inperking van de vrijheid in m.n. religieuze context lijkt toe te nemen.

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6

Tocqueville (geen) kind van zijn tijd

- Tocqueville is kritisch en vooruitstrevend als hij na zijn reis schrijft over vrijlating van slaven in Franse koloniën, maar hij is ook kind van zijn tijd als hij schrijft over westerse superioriteit en kolonialisme (noot op blz. 1083)
- Over de Indianen zegt hij dat ze niet of nauwelijks tot verlichting te brengen zijn en dat de Franse natives werd terwijl de Engelsen hun Verlichting hoog hielden. (noot op 355)

Maieutiek 2016 Tocqueville college-6